

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 6C/16/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5421200675
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Veselá
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2021:5421200675.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín, sudkyňou JUDr. Janou Veselou, v spore žalobcov: 1/ P., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., 2/ Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., proti žalovanému: Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., o určenie vlastníckeho práva, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že žalobcovia 1/ a 2/ sú bezpodielovými spoluvlastníkmi pozemkov zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie a obec M. ako parc. registra C- KN č. XXX/XX záhrada o výmere 241 m² a C-KN č. XXX záhrada o výmere 476 m².

II. Žalobcovia 1/ a 2/ majú voči žalovanému právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%

odôvodnenie:

1/ Žalobou, doručenou tunajšiemu súdu dňa 25.05.2021, žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej len ako "žalobcovia") žiadali, aby súd určil, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi pozemku p. č. XXX/XX o výmere 241 m², parcela registra „C“, druh pozemku záhrada a pozemku p. č. XXX o výmere 476 m², parcela registra „C“, druh pozemku záhrada, nachádzajúcich sa v okrese F., obci M., katastrálnom území M., ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Okresným úradom F., katastrálny odbor.

2/ Žalobu odôvodnili tým, že sú starí rodičia žalovaného, ktorému darovali do jeho výlučného vlastníctva, na základe darovacej zmluvy zo dňa 29.03.2019 (ďalej len „darovacia zmluva“) pozemok p. č. XXX/XX o výmere 241 m², parcela registra „C“ druh pozemku záhrada a pozemok p. č. XXX o výmere 476 m², parcela registra „C“, druh pozemku záhrada, nachádzajúce sa v okrese F., obci M., katastrálnom území M., ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Okresným úradom F., katastrálny odbor (ďalej len „pozemky“ alebo dar“). Žalobcovia najprv ústne, potom osobnou návštevou žalovaného v práci a tiež aj následne listom zo dňa 16.11.2020 dar odvolali a žiadali od žalovaného vrátenie daru z týchto dôvodov: žalovaný prestal komunikovať so žalobcami, neprejavuje o žalobcov žiadny záujem a ignoruje ich, nenavštevuje žalobcov napriek tomu, že vie, že sú obaja chorí na srdce a pozná ich zdravotný stav, neprejavuje žiadny záujem o žalobcov v čase pandémie, nezaujíma sa, či niečo nepotrebujú, žalovaný sa správa hrubo urážlivým spôsobom voči svojej mame (dcére žalobcov - J., dátum narodenia: XX.XX.XXXX) tým, že jej opakovane vulgárne nadáva, a to aj v prítomnosti žalobcov, žalovaný vedie neusporiadaný život - požičiava peniaze od rôznych osôb a majú dôvodnú obavu, že by žalovaný mohol darované pozemky založiť na zabezpečenie úveru, čím by v prípade nesplatenia úveru riadne a včas mohli byť darované pozemky predmetom exekučného konania, žalovaný mal darované pozemky použiť podľa dohody na stavbu rodinného domu, avšak na darovanom pozemku nezačal s výstavbou rodinného domu ako bolo plánované. Žalovaný si list adresovaný na adresu jeho trvalého pobytu neprevzal (napriek opakovanému doručovaniu zo strany pošty), pričom teda mal možnosť sa s ním oboznámiť na základe toho, že bol viackrát upovedomený, že sa mu bude zásielka opätovne

doručovať a totožný list adresovaný do miesta jeho zamestnania odmietol prevziať, a teda tým, že list, ktorého obsahom bolo odvolanie daru a žiadosť o jeho vrátenie, odmietol prevziať (čo potvrdzuje jeho podpis na obálke adresovanej žalovanému na adresu jeho zamestnávateľa) mal teda taktiež možnosť sa s obsahom tohto úkonu aj objektívne oboznámiť a dostal sa do jeho dispozičnej sféry. Po telefonickom rozhovore medzi žalobcami a žalovaným a odoslaní listu - odvolaniu daru a žiadosti o vrátenie daru, žalovaný odmietol vrátiť žalobcom pozemky a odmietal taktiež podpísať spätnú darovaciu zmluvu, resp. akýkoľvek iný úkon, na základe ktorého by sa mohlo vlastnícke právo k pozemkom zapísať v prospech žalobcov. Z tohto dôvodu žalobcovia podali túto žalobu o určenie vlastníckeho práva ku darovaným pozemkom, pričom súdne rozhodnutie môže byť podkladom pre vykonanie zmeny zápisu vlastníckeho práva k darovaným pozemkom v katastri nehnuteľnosti. Žalobcovia boli svedkom toho, ako žalovaný ukazoval pozemky potencionálnemu záujemcovi o ich kúpu a prenájom. Žalobcovia sa taktiež dozvedeli, že žalovaný plánuje pozemky predať, a tým by sa mohlo zmariť právo žalobcov domáhať sa vrátenia darovaných pozemkov, resp. určenia vlastníckeho práva ku pozemkom v prospech žalobcov v súdnom konaní, pričom už samotné odvolanie daru a žiadosť o vrátenie daru uvedená vyššie mala za následok zánik nadobudnutého vlastníckeho práva k darovaným pozemkom žalovaným. Žalovaný však výzvu žalobcov na vrátenie daru nerešpektoval, a teda je nevyhnutné, aby žalobcovia podali na súd návrh na určenie vlastníckeho práva k pozemkom. Žalobcovia boli vlastníkami pozemkov do momentu ich darovania a pozemky susedia s pozemkami, na ktorých majú postavený rodinný dom, a do času ich darovania tvorili súvislý pozemok vo vlastníctve žalobcov. Súčasne sa žalobcovia dozvedeli, že žalovaný si požičiava peniaze od rôznych osôb a majú dôvodnú obavu, že by žalovaný mohol darované pozemky založiť na zabezpečenie úveru, čím by v prípade nesplnenia úveru riadne a včas mohli byť darované pozemky predmetom exekučného konania. V súvislosti so skutočnosťami uvedenými vyššie sa žalobcovia domáhali aj vydania neodkladného opatrenia, ktoré Okresný súd v Dolnom Kubíne svojim rozhodnutím 6C/37/2020 zo dňa 04.12.2020 zamietol, okrem iného z dôvodu jeho neopodstatnenosti, keďže žalobcovia môžu využiť inštitút uvedený v ustanovení § 228 ods. 2 CSP, podľa ktorého „Výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľnosti bola zapísaná poznámka o súdnom konaní“.

3/ Žalobcovia k žalobe pripojili darovaciu zmluvu, výpis z listu vlastníctva č. XXXX pre obec a k. ú. M. uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 6C/37/2020-13 zo dňa 04.12.2020, kópie podacích lístkov a ich originály, poštové zásielky určené žalovanému do vlastných rúk, vrátené Slovenskou poštou, a.s.

4/ Žalovanému bola žaloba (vrátane príloh) doručená dňa 23.06.2021, a to spolu s uznesením č. k. 6C/16/2021 - 27 zo dňa 03.06.2021, ktorým bol žalovaný vyzvaný, aby sa v lehote 10 dní od doručenia žaloby k nej písomne vyjadril, a to či žalobcom uplatnený nárok uznáva alebo nie a v prípade, že ho neuznáva, nech uvedie vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, označí a predloží ďalšie dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

5/ Žalovaný sa v lehote 10 dní, stanovenej vyššie uvedeným uznesením, od jeho doručenia a ani následne k žalobe písomne nevyjadril.

6/ K žalobe sa žalovaný vyjadril až na predbežnom prejednaní sporu, ktorého sa zúčastnili aj obaja žalobcovia.

7/ Žalovaný na predbežnom prejednaní sporu uviedol, že podľa jeho názoru neporušil žiadne dobré mravy, pretože to bolo tak, že sa prestal sýkať so žalobcami, nakoľko tam chodil na návštevy so svojim synom a priateľkou a nevedeli sa zhodnúť ohľadne výchovy jeho syna, pretože oni mu niečo zakázali a žalobcovia mu to dovolili. Podrývali ich autoritu. Najprv im to povedali a keď sa to opakovalo, tak tam prestali chodiť. Prestali s nimi aj komunikovať. Priateľka síce komunikovať neprestala, ale on hej, pretože má na to iné dôvody. Pokiaľ bolo uvádzané, že pozemok mu má zobrať exekútor, bola koronakríza, mali menšiu krízu aj doma s platením, ale žiadneho exekútora nemajú a snažia sa pôžičku platiť ako sa dá. Vtedy prišiel skoro o prácu na polovičný úväzok.

8/ Žalobkyňa 1/ na predbežnom prejednaní sporu uviedla, že sa so žalovaným prestali sýkať od februára 2020. Prišli k nim s malým, ktorému išli zúbky a bol veľmi nervózny. Malému, ktorému chceli jeho rodičia odmerať teplotu, zobrali z rúk teplomer a začal veľmi plakať. Keď prišiel jej manžel zhora,

tak sa začal hneď usmievať a začali im kričať, že ho rozmaznávajú. Obaja z toho ostali mimo, lebo to nebola pravda. V lete, keď bola u nej sestra so synovcom, tak priateľka žalovaného sa preriekla, že malého má tak rada, že mu všetko dovolí. S touto priateľkou sa žalovaný rozišiel mesiac pred pôrodom a našiel si staršiu partnerku, kolegyňu. S priateľkou žalovaného sa stretla v novembri a v decembri, t.j. dvakrát alebo trikrát, niečo jej doniesla, lebo vtedy ostala sama. Na Vianoce sa vrátil k nej. Keď bol tvrdý lockdown, tak žalovaného ani raz nenapadlo ich prezvoniť, či niečo nepotrebujú. Jeho mladší brat byva s nimi. Nákupy im nosila mama žalovaného z F.. Žalobkyňa 1/ tiež uviedla, že je kardiopacient, ide na operáciu so srdcom a oslepla na jedno oko a druhé má tiež poškodené.

9/ Žalobca 2/ na predbežnom prejednaní sporu uviedol, že keď k nim prišiel žalovaný aj so synom, tak to bolo tak, že malý hneď ku nemu pribehol a on ho zobral na ruky. V tomto nevidí nič zlé, nevie prečo by to malo žalovanému vadieť.

10/ Žalovaný k vyjadreniam žalobcov uviedol, že nešlo o rozmaznávanie, ale o podryvanie autority. Oni to neurobili pred žalobcami. Bolo to tak, že mu niečo zakázali a on hneď išiel za žalobcami a oni mu to dovolili. K žalobcom chodievali raz do týždňa, keď mal voľno. Pomáhali im s nákupmi, odvozom. Podľa neho to, že ich syn si viac obľúbil žalobcu, tak to bolo preto, že mu všetko dovolil. Spočiatku im to nevadilo, ale potom to už bolo tak, že malý nerešpektoval ich ako rodičov a robil to, čo mu žalobcovia dovolili. Počas lockdownu ich navštevovať nemohol a nevedel, že jeho brat je bez práce a nemôže im urobiť nákup. Ak žalobcovia hovorili, že oni sa nezaujímajú o nich, tak ani oni sa nezaujímajú o nich, napr. či bol malý chorý a podobne. Nie je pravda, že by pozemky ukazoval potenciálnym záujemcom. Bol tam iba s kamarátom po osobné veci. Vtedy prišla žalobkyňa a začala sa ho pýtať, čo je to za kupujúceho. Jeho kamaráta sa nespýtala nič. Pozemok bol síce jeho, ale k nemu sa dostať nemohol, pretože tam visela zámka, pozemok je oplotený. Mali tam osobné veci a mali ich aj v dome. Tieto veci a hračky dali všetky do kôlne, čo je na pozemku. Keď im dávali pozemok, tak bola dohoda, že tam budú stavať, ale stále tam boli pustené ovce a podobne. Od začiatku bol problém s tým, že by pozemok išiel im a povedala mu to sama žalobkyňa. On chce, aby mu pozemok zostal, pretože by tam mohol stavať. Prístup k pozemku je samostatný, je tam samostatná brána a tá bola uzamknutá.

11/ Žalobkyňa 1/ ešte uviedla, že každé malé dieťa si vyžaduje pozornosť, oni mu ju dávali, ale ak je niekto na internete alebo na mobile, tak sa mu táto pozornosť nedostáva. Zámok dala ona, lebo žalovaný kričal, že ho chce prenajať a oni tam chceli mať ovce. Zámok rozstrihol. K darovaniu došlo na základe toho, že žalovaný ich o to požiadal, lebo tam chceli stavať. Ona na to nahovorila manžela, aby to urobili a pozemok im darovali. Obaja prišli o zdravie.

12/ Žalovaný k tomu uviedol, že je pravdou, že boli občas na internete či mobile, ale starí rodičia chceli, aby sme prišli a dali im priestor tráviť čas s malým a toto im dali, tak nevie v čom je problém. On mal záujem pozemok prenajať, pretože peniaze by sa im zišli. S darovaním pozemku to tak nebolo, žalobkyňa 1/ za nimi prišla sama s tým, že presvedčí aj žalobcu 2/. Nenavštevovali ich so zámienkou dostať pozemok do daru. Chodili tam nezištne, sú to starí rodičia, aby boli s deťmi a oni s nimi.

13/ Žalobca 2/ na predbežnom prejednaní sporu uviedol, že mu darovali pozemok s tým, aby tam staval, ale on tak neurobil a naopak chcel ho prenajať alebo predať.

14/ Strany sporu na predbežnom prejednaní sporu návrhy na ďalšie dokazovanie nemali a predmetom dokazovania tak ostali len listinné dôkazy pripojené k žalobe.

15/ Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že by nebolo účelné stanovovať vo veci osobitný termín pojednávania a tak so súhlasom oboch strán sporu súd prešiel z predbežného prejednanie sporu do pojednávania (vyhlásením uznesenia o otvorení pojednávania).

16/ Strany sporu sa na pojednávaní pridržiavali svojich predchádzajúcich tvrdení s tým, že žalobca 2/ doplnil, že on chce, aby sa brána otvorila a aby si žalovaný zobral svoje veci. Žalobkyňa 1/ doplnila, že s hračkami to bolo tak, že nemajú veľký dom, tak ich prikryla vrecom a dala to ku trampolíne pri kôlni, aby si to vzali, keď si pôjdu po trampolínu. Žalovaný k tomu uviedol, že je pravdou, že si chceli ísť zobrať nejaké veci, neprišli v dohodnutom čase, ale týždeň na to, ale zámka aj tak nemala čo robiť na tej bráne. Od zámky on kľúčik nemal.

17/ Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie listinami pripojenými k žalobe, keď ďalšie prípadné dôkazy nenavrhol vykonať žiadna zo strán.

18/ Na základe vykonaného dokazovania, čerpajúc aj z odôvodnenia uznesenia tunajšieho súdu č. k. 6C/37/2020-13 zo dňa 04.12.2020 (ktoré bolo priložené k žalobe) a vychádzajúc zároveň zo skutkových tvrdení, ktoré neboli v konaní sporné súd zistil nasledovný skutkový stav.

19/ Žalobcovia 1/ a 2/ sú starými rodičmi žalovaného, s ktorým dňa 29.03.2019 uzavreli darovaciu zmluvu, ktorou mu darovali pozemky CKN parc. č. XXX. záhrada o výmere 476 m² a parc. č. XXX/XX záhrada o výmere 241 m² nachádzajúce sa v k. ú. a obci M., pričom CKN parc. č. XXX/XX bola vytvorená geometrickým plánom J. č. XXXXXXXX-XX/XXXX z CKN parc. č. XXX/X záhrada o výmere 398 m². Predmetné pozemky sa nachádzajú v oplotenej ploche, ktorá je pri rodinnom dome žalobcov. Na základe tejto darovacej zmluvy sa žalovaný stal výlučným vlastníkom týchto pozemkov, keď vklad vlastníckeho práva v jeho prospech bol povolený Okresným úradom F., katastrálnym odborom dňa 09.05.2019 (list vlastníctva na č. I. 6 spisu). Keď žalobcovia dávali žalovanému pozemok, tak bola dohoda, že bude na ňom stavať. Do februára 2020 žalovaný žalobcov navštevoval spolu so svojou priateľkou a ich malým synom raz do týždňa a pomáhal im s nákupmi, či odvozom. Pre nezhody, ktoré sa týkali toho, že keď žalovaný s priateľkou niečo malému zakázali, tak žalobcovia mu to mali dovoliť, žalovaný prestal žalobcov navštevovať a prestal s nimi aj komunikovať. Žalovaný mal záujem pozemok prenajať, pretože by sa im zišli peniaze. S dátumom 16.11.2020 žalobcovia vyhotovili list označený ako „Odvolanie daru a žiadosť o vrátenie daru“, ktorý adresovali aj žalovanému (a tiež Okresnému úradu F., katastrálny odbor). V liste uviedli, že týmto podľa článku IV. darovacej zmluvy odvolávajú dar a žiadajú o vrátenie daru: pozemku p. č. XXX záhrada o výmere 476 m² a parc. č. XXX/XX záhrada o výmere 241 m² nachádzajúcich sa v okrese F., obci a k. ú. M., ktoré sú zapísané na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Okresným úradom F., katastrálny odbor (ďalej len „pozemky“), ktoré žalovanému darovali na základe darovacej zmluvy zo dňa 29.03.2019 (ďalej len „darovacia zmluva“). Ďalej je v liste uvedené, že dňom doručenia tohto odvolania a žiadosti o vrátenie daru zaniká automaticky zo zákona uvedená darovacia zmluva a ako obdarovaný už nie je oprávnený ďalej s pozemkami nakladať, nemôže ich nikomu predať, ani prenajať, keďže darovacia zmluva zanikla. Išlo by v takom prípade o neplatný predaj, resp. prenájom, a tým, že akémukoľvek záujemcovi o kúpu/prenájom predložia tento list, tak sa dozvie, že darovacia zmluva zanikla a nie je oprávnený s pozemkami akýmkoľvek spôsobom nakladať. Taktiež je v liste uvedené, že na to, aby mohli vykonať zmenu zápisu v katastri nehnuteľností ho žiadajú o podpis štyroch vyhotovení spätnej darovacej zmluvy v prílohe a ich doručenie na ich adresu do 3 pracovných dní od doručenia tohto listu s tým, že jeho podpis musí byť úradne overený (na matrike). V prípade ak túto zmluvu nepodpíše, budú nútení podať návrh na začatie súdneho konania, ktorého predmetom bude určenie vlastníckeho práva k pozemkom. Napokon je v liste uvedené, že dôvodom odvolania daru a žiadosti o jeho vrátenie je to, že sa ku nim ako darcom a členom ich rodiny správa tak, že tým porušuje hrubo dobré mravy, a to konkrétne, že prestal s nimi komunikovať, neprejavuje o nich žiadny záujem a ignoruje ich, nenavštevuje ich, napriek tomu, že vie, že sú obaja chorí na srdce a súčasne vie o ich zdravotnom stave a tiež, že sa správa hrubo urážlivým spôsobom voči svojej mame (ich dcére - J.) tým, že jej vulgárne nadáva. Predmetný list bol žalovanému zaslaný vo forme doporučenej zásielky určenej do vlastných rúk na adresu jeho trvalého pobytu evidovaného v Registri obyvateľov SR (č. I. 12 a č. I. 19 spisu), ako aj na adresu W., kde mal žalovaný pracovať (č. I. 13 spisu). Ani na jednej z týchto adries žalovaný zásielku neprevzal. K vráteniu zásielky z adresy jeho trvalého pobytu došlo pre nevyzdvihnutie neprevzatej zásielky v odbernej lehote. K vráteniu zásielky z adresy jeho pracoviska došlo z dôvodu, že žalovaný odmietol zásielku prevziať (č. I. 13 spisu).

20/ Na takto zistený skutkový stav veci súd aplikoval ust. § 630 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „darca sa môže domáhať vrátenia daru, ak sa obdarovaný správa k nemu alebo členom jeho rodiny tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy.“

21/ Podľa ustálenej súdnej praxe (viď napr. R 88/1998, R 31/1999, R 61/1997) k zániku darovacieho vzťahu podľa citovaného ustanovenia dochádza na základe dvoch po sebe nasledujúcich právnych skutočnostiach: a) hrubého porušenia dobrých mravov správaním sa obdarovaného voči darcovi alebo členom jeho rodiny a b) jednostranného právneho úkonu darcu adresovaného obdarovanému.

22/ Na základe zisteného skutkového stavu súd konštatuje, že bola naplnená podmienka spočívajúca vo vykonaní písomného právneho úkonu o odvolaní daru, ktorý bol adresovaný a dostal do dispozície

žalovaného tým, že mu bol doručovaný na adresu jeho evidovaného trvalého pobytu, ako aj na ďalšiu inú adresu, na ktorej zásielku odmietol prevziať.

23/ Splnenie druhej podmienky, ktorú zákon vyžaduje k tomu, aby darovací vzťah zanikol, a to podmienky spočívajúcej v hrubom porušení dobrých mravov zo strany žalovaného bolo v konaní sporné.

24/ Dobré mravy (boni mores) patria k zásadám súkromného práva, bývajú užívané ako kritérium obmedzujúce subjektívne práva v ich obsahu alebo častejšie obmedzujúce výkon subjektívnych práv. Dobré mravy, hoci sú zákonným pojmom, a teda majú funkciu normotvornú, nie sú zákonom definované. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu dobré mravy patrí vždy od prípadu k prípadu sudcovi (citované z rozhodnutia sp. zn. NS SR 5 Cdo 72/2008 z 30. júna 2008).

25/ Predpokladom úspešného uplatnenia práva darcu nie je akékoľvek nevhodné správanie obdarovaného alebo len jeho samotná nevďačnosť, ale také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Ide buď o porušenie značnej intenzity alebo porušovanie sústavné, alebo aj neposkytnutie potrebnej pomoci darcovi alebo iným osobám, ktorá povinnosť vyplýva buď z právnych noriem (napr. Zákona o rodine) alebo zo zmluvného vzťahu (lex contractus), pričom tieto osoby patria k členom rodiny darcu (citované z rozhodnutia sp. zn. NS SR 5 Cdo 72/2008 z 30. júna 2008).

26/ Akékoľvek nevhodné správanie sa obdarovaného, ani menej významné porušenie dobrých mravov, ešte nezakladá darcovi právo domáhať sa vrátenia daru. Predpokladom úspešnej požiadavky na vrátenie daru je len také správanie sa obdarovaného, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov, t.j. také správanie sa, ktoré s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu možno kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Pri posudzovaní, či určité konkrétne správanie sa obdarovaného možno považovať za hrubé porušenie dobrých mravov, treba pritom vychádzať z princípu vzájomnosti. To znamená, že treba brať do úvahy a hodnotiť aj správanie sa darcu, zistiť, či tento sám sa nespráva voči obdarovanému v rozpore s dobrými mravmi a či práve jeho správanie sa nie je príčinou nevhodného správania sa obdarovaného voči nemu alebo členom jeho rodiny. V kladnom prípade by sa totiž nemohol darca úspešne domáhať vrátenia daru, lebo reakciu obdarovaného, i keby bola taktiež nevhodná, nebolo by možné kvalifikovať ako hrubé porušenie dobrých mravov. Išlo by v takom prípade o spoločensky nežiaducu vzájomnú komunikáciu medzi darcom a obdarovaným, ktorú by sotva bolo možné charakterizovať ako hrubé porušenie dobrých mravov zo strany obdarovaného. Výnimkou by bolo iba také správanie sa obdarovaného, ktoré by bolo v zrejmom nepomere k správaniu sa samotného darcu (citované z rozhodnutia sp. zn. NS SR 5 Cdo 72/2008 z 30. júna 2008).

27/ Pri posudzovaní konkrétneho správania sa treba vychádzať z toho, či ide o porušenie dosahujúce značnú intenzitu alebo ide o porušovanie sústavné, ktoré svojím trvaním, priebehom, váhou a pôsobením nadobudlo povahu hrubého porušenia. Toto negatívne správanie sa musí prejavovať objektívne, nepostačuje iba subjektívny pocit a úsudok darcu (NS SR 5 Cdo 72/2008 z 30. júna 2008).

28/ V rozhodnutí z 21. augusta 1997 sp. zn. 3Cdo/191/1996 Najvyšší súd SR uzavrel, že „za členov rodiny darcu treba považovať predovšetkým jeho manžela, rodičov a deti a spravidla tiež ostatných príbuzných v priamom rade (predkov a potomkov) ako aj súrodencov, výnimočne aj ďalšie osoby v rodinnom alebo obdobnom pomere, pokiaľ by darca ich ujmu dôvodne pociťoval ako vlastnú ujmu“.

29/ Predpokladom vrátenia daru je len také negatívne správanie sa obdarovaného, ktoré vzhľadom na všetky významné okolnosti konkrétneho prípadu možno hodnotiť ako hrubé porušenie dobrých mravov. O také správanie ide spravidla v prípade porušenia dobrých mravov spôsobom, vyznačujúcim sa značnou intenzitou alebo sústavnosťou (opakovanosťou), pričom jeho vonkajším prejavom môžu byť fyzické násilie, hrubé urážky, neposkytnutie potrebnej pomoci, hrubý nezáujem a pod. (rozhodnutie NS SR sp. zn. 2 Cdo 108/2007).

30/ V danom prípade súd dospel k záveru, že žalovaný sa svojim správaním dopustil takého konania, ktoré možno v súhrne vo vzťahu ku žalobcom, t.j. darcom a ich dcére kvalifikovať ako hrubo porušujúce dobré mravy.

31/ Z vykonaného dokazovania totiž jednoznačne vyplynulo, že žalovaný prestal žalobcov navštevovať z dôvodu, ktoré malo spočívať v ich správaní k jeho malému synovi. Súd dáva žalovanému za pravdu, resp. ho chápe v tom smere, že ako otec dieťaťa by mal mať konečné slovo vo vzťahu k tomu, čo jeho dieťa môže, resp. nemôže a žalobcovia by mali jeho názor (pokiaľ neohrozuje dieťa alebo podobne) rešpektovať. Na druhej strane, podľa názoru súdu sa žalovaný nezachoval adekvátne ku správaniu žalobcov, pretože ak bol problém v tom, že sa nezhodli v názore na to, ako sa majú správať k jeho malému synovi, resp. ak žalovanému toto správanie prekážalo, tak primeranou reakciou by bolo nanajvýš to, že žalovaný by žalobcov prestal navštevovať so svojim synom a prišiel by ich navštíviť, hoci len občas, sám. Takisto mohol žalobcom, bez ohľadu na tieto nezhody a bez ohľadu na to, že by to malo negatívny dopad na výchovu jeho syna, aj naďalej pomáhať nákupmi, či odvozom, ako to robieval do februára 2020. Žalovaný sa však nielenže prestal so žalobcami osobne stýkať a pomáhať im, ale aj s nimi prestal úplne komunikovať. Žalovaný uviedol, že mal na to aj iné dôvody, tieto však nijako nešpecifikoval. Tým, že sa prestal so žalobcami osobne stýkať a akýmkoľvek spôsobom s nimi komunikovať, fakticky popretŕhal medzi ním a žalobcami všetky dovtedajšie vzťahy. Takéto správanie žalovaného by bolo ospravedlniteľné len vtedy, ak by bolo primerané predchádzajúcemu správaniu žalobcov. Spretŕhanie všetkých vzájomných kontaktov kvôli tomu, že žalobcovia sa chovali k synovi žalovaného inak ako si to on predstavoval nemožno za primerané považovať za žiadnych okolností.

32/ Okrem toho, že žalovaný potvrdil dôvod odvolania daru, ktorý spočíval v ukončení osobných návštev, inej komunikácie, pomoci a záujmu tak, nijako nerozporoval ďalší dôvod uvedený v odvolaní daru, a to, že sa správal hrubo urážlivým spôsobom voči svojej mame J. - dcére žalobcov tým, že jej opakovane vulgárne nadával, a to aj v prítomnosti žalobcov.

33/ Hrubý nezáujem, neposkytnutie potrebnej pomoci a hrubé urážky adresované členovi rodiny darcov (ich dcére) súdna prax kvalifikuje ako vonkajšie prejavy správania, ktoré, či už z hľadiska svojej intenzity (hrubé urážky), ale aj z hľadiska sústavnosti (dlhotrvajúci nezáujem) hrubo porušuje dobré mravy.

34/ K tomu už len na okraj pristupuje nesporná skutočnosť, že pri darovaní pozemku/kov bola medzi stranami sporu dohoda, že na darovaných pozemkoch, ktoré tvorili súčasť dvora žalobcov bude žalovaný stavať, pričom žalovaný stavať nezačal a mal záujem pozemok prenajať. Je zrejmé, že darca nemôže darovanie viazať na dodržanie podmienky, že pozemok k darovaniu dôjde, len ak bude na ňom obdarovaný stavať. Takisto to, že obdarovaný použije darovanú vec na iný účel než si predstavuje darca, samo o sebe, resp. bez ďalšieho nie je dôvodom na úspešne vrátenie daru. V okolnostiach prejednávanej veci to však predstavuje ďalšie správanie žalovaného, ktoré možno považovať za nemorálne, pretože ústny prísľub starým rodičom by sa mal v slušnej spoločnosti dodržať (resp. nedodržať len v prípade, ak by k tomu boli vážne, resp. ospravedlniteľné dôvody). Je pritom rozhodne inou situáciou, ak by boli predmetom daru samostatne situované pozemky ako situácia, kedy žalobcovia darovali žalovanému takpovediac časť svojich pozemkov nachádzajúcich sa pri ich rodinnom dvore v oplotenej ploche. Ak by totiž žalovaný prenajal cudzej osobe samostatne situované pozemky, na život žalobcov by to nemalo žiadne vplyv. V prípade prenajatia cudzej osobe darovaných pozemkov, ktoré sú pri dome a vo dvore žalobcov, ktorí sú starobnými dôchodcami majúcimi vážne zdravotné problémy, sa to tvrdiť nedá.

35/ Zhrnúc doteraz uvedené, súd dospel k záveru, že správanie žalovaného voči žalobcom, na ktoré možno mať pre vek a zdravotný stav strán iné požiadavky než na správanie sa žalobcov voči žalovanému, dosiahlo v súhrne jeho čiastkových skutkov, resp. opomenutí úroveň hrubého porušenia dobrých mravov, čím bola splnená druhá z dvoch podmienok na to, aby došlo k zániku darovacieho vzťahu, ktorý bol medzi stranami sporu založený darovacou zmluvou zo dňa 29.03.2019.

36/ S poukazom na ust. § 630 Občianskeho zániku preto súd vyhovel žalobe žalobcov, ktorou sa domáhali určenia svojho vlastníctva k pozemkom, ktoré boli predmetom darovania.

37/ Pokiaľ ide o naliehavý právny záujem na požadovanom určení ako podmienky pre vyhovieť určovacej žalobe (§ 137 písm. c/ CSP), súd sa zhoduje so žalobcami v žalobe uvedenej skutočnosťou, že rozhodnutie o určení vlastníctva môže byť podkladom pre vykonanie zmeny zápisu vlastníckeho práva k darovaným pozemkom v katastri nehnuteľností. Pokiaľ žalovaný odmietol podpísať darovaciu zmluvu na spätné darovanie pozemkov žalobcom a otázka, či došlo k naplneniu dôvodov pre vrátenie daru, t.j. či

došlo k hrubému porušeniu dobrých mravov zo strany žalovaného voči žalobcom, resp. členom ich rodiny bola sporná (v dôsledku čoho nebolo možné vykonať zmenu vlastníctva zo žalovaného na žalobcov v katastri nehnuteľností na základe ich jednostranného právneho úkonu „Odvolanie daru a žiadosť zo dňa 16.11.2020“), jediným prostriedkom na zmenu údajov v katastri nehnuteľností tak bola určovacia žaloba. Táto skutočnosť odôvodňuje naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

38/ Vzhľadom na to, že súd žalobe žalobcov vyhovel a títo žiadali náhradu trov konania (ktoré podľa obsahu spisu k dnešnému dňu predstavuje súdny poplatok zaplatený za žalobu vo výške 99,50 eur), súd im túto náhradu priznal s ohľadom na ich plný úspech v rozsahu 100%, keď aplikoval ust. § 255 ods. 1 CSP.

39/ O konkrétnej výške náhrady trov konania rozhodne tunajší súd až po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Dolný Kubín (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1 a 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).